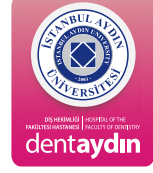

Aydın Dental Journal

Journal homepage: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/adj>

DİŞ HEKİMLİĞİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN ORTODONTİK TEDAVİ BİLGİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Gülşilay SAYAR¹, Delal Dara KILINÇ²

ÖZ

Amaç: Bu çalışmanın amacı diş hekimliği fakültesinde okuyan öğrencilerin ortodonti hakkında bilgisinin değerlendirilmesidir.

Yöntem: Çalışma üniversitemizin Diş Hekimliği Fakültesi 1. sınıfında okuyan 18-21 yaş arası (ortalama yaş 20±1,54) 120 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ortodonti ile ilgili 6 sorudan oluşan bir anket 120 öğrenci tarafından cevaplanmıştır.

Bulgular: Çalışmaya katılan bireylerin %69'u diş ve çene bozukluklarının kişinin görüntüsünü etkileyeceğini bildirmişler, %78'i diş veya çene bozukluklarının kişinin kendine olan güvenini etkileyeceğini bildirmişler, %89'u diş veya çene bozukluklarında kişinin yaşam kalitesinin etkilenip etkilenmeyeceğine bireylerin çoğunluğu "fikrim yok" yanıtını vermişlerdir. Katılımcıların %56'sı diş telini estetik bulmadıklarını belirtmişler, %68'i lingual ortodonti kavramını bildiklerini belirtmişler, ayrıca %45'i dişlerin 18 yaşından sonra ortodonti tedavisi ile düzelebileceğini düşündüklerini belirtmişlerdir.

Sonuç: Bireylerin çoğunluğu; ortodontik problemlerin kişilerin görünümü ve kendine olan güvenlerini etkilediğini doğru değerlendirmiş ancak yaşam

¹Doç. Dr., Bahçeşehir Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı.
E-mail: silaysayar@yahoo.com, ORCID: 0000-0003-3294-2644.

²Doç. Dr., İstanbul Aydın Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı.
E-mail: ddarakilinc@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9009.

Makale Geliş Tarihi: 20.01.2022 - Makale Kabul Tarihi: 19.02.2022
Doi: 10.17932/IAU.DENTAL.2015.009/dental_v08i1001

kalitesi ile ilgili bağı kuramamışlardır. Ortodonti hakkında toplumumuzda daha fazla bilgilendirme yapılması gereklidir.

Anahtar Kelimeler: *Ortodonti, Bilgi, Yaşam Kalitesi, Diş Hekimliği Öğrencisi, Ortodontik tedavi.*

KNOWLEDGE OF ORTHODONTIC TREATMENT AMONG DENTAL STUDENTS

ABSTRACT

Objectives: The aim of this study was to evaluate the knowledge of orthodontic treatment among the dental students in a university.

Methods: The 120 students were asked to complete a questionnaire that contains 6 questions about orthodontics. The participants were between the ages of 18 and 21 (mean age 20 ± 1.54), and all of them were in their first year of education.

Results: 69% of respondents stated that the presence of teeth or jaw anomalies may influence the appearance of a person, 78% reported that teeth or jaw anomalies may effect the self-confidence of a person, 89% told that they have no idea about the impact of teeth or jaw anomalies on quality of life, 56% respondents noted they do not like the appearance of brackets, 68% told that they have known the presence of lingual orthodontics, and 45% of the respondents noted that they think it is possible to perform orthodontic

treatment after the age of 18.

Conclusion: Most of the participants have rightly evaluated the impact of orthodontic problems on facial appearance and self-confidence but they could not make a relationship between quality of life. Informing about orthodontics should perform in our population.

Keywords: *Orthodontics, Knowledge, Quality of life, Dental Students, Orthodontic treatment.*

GİRİŞ

Dişler ve ağız bölgesinin estetik özellikleri yüzün genel görünümü ve yüzün çekiciliğine katkıda bulunmaktadır.¹ Bu nedenle yüzyıllardır güzel bir gülümsemeye sahip olmak yüz estetiği için önemli bulunmuştur.²

Maloklüzyon kapanış bozukluğu terimini ifade etse de maloklüzyon varlığına bağlı olarak bireylerin yüz görünümleri, çiğneme fonksiyonları

ve seslenimleri (fonasyon) bozulmaktadır.³ Ortodontik tedavi sonucunda bireylerin çene-yüz görünümleri ve bu sayede kendine olan güveni, konforu, yaşam kalitesinin arttığı bilinmektedir.⁴ Ortodontik tedavi sayesinde diş, dişeti sağlığı ve bu sayede tüm oral sağlık düzeltilmektedir ve ayrıca ortodontinin yüz estetiğine kattığı önem de kişilerin psikososyal sağlığı üzerinde etkilidir.^{5,6} Literatürde hastaların ortodontik tedavi farkındalığını, ortodontik tedavi ihtiyacını inceleyen çalışmalar bulunmasına rağmen, diş hekimliği fakültesi öğrencilerinin ortodontik tedavi algısını veya bilgi düzeyini inceleyen çalışma bulunamamıştır.^{7,8} Diş hekimliği eğitiminde olduğu gibi genel eğitim sisteminin esas amacı insan davranışlarını geliştirmektir, bu nedenle bu sistemi oluşturan yapılar girdi, süreç, çıktı ve değerlendirme olarak tanımlanmıştır.⁹ Öğrencilerin eğitime başlamadan önceki bilgi (bilgi) düzeyleri onlara süreç boyu kazandırılacak bilgi düzeyi ve davranışların belirlenmesinde önemlidir. Eğitim bir süreç olarak ele alındığında bu sürecin girdilerinden biri öğrencilerin özellikleridir, süreç sonunda

hedeflenmiş olan bilgi, beceri ve davranış kazanımları da çıktıyı oluşturmaktadır.¹⁰ Diş hekimliği eğitimi için de aynı prensipler söz konusudur. Bu nedenle çalışmanın amacı Diş Hekimliği Fakültesi öğrencilerinin ortodontik tedavi ile ilgili bilgi düzeyinin ana hatları ile değerlendirilmesidir.

GEREÇ VE YÖNTEM

Çalışma İstanbul Medipol Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi 1. sınıfında okuyan 120 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmayı İstanbul Medipol Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu 10840098-604.01.01-E.25318 sayı ile onaylamıştır. Yazılı bilgilendirilmiş onamı alınan öğrencilere ortodonti ile ilgili 6 adet soru içeren bir anket uygulanmıştır. Çalışmaya, 18 yaşını doldurmuş, ortodontik tedavi görmemiş, daha önce ortodonti dersi görmemiş, sistemik ve mental sağlık problemi bulunmayan, psikiyatrik durumu anketin uygulanmasına engel oluşturmayan, anadili Türkçe olan, iletişim problemi bulunmayan bireyler dahil edilmiştir. Anket soruları Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Anket Soruları

1-Dişler veya çenede bozukluk varsa kişinin görünümü etkilenir mi?	Evet	Hayır	Fikrim yok
2-Dişler veya çenede bozukluk varsa kişinin kendine güveni etkilenir mi?	Evet	Hayır	Fikrim yok
3-Dişler veya çenede bozukluk varsa kişinin hayat kalitesi etkilenir mi?	Evet	Hayır	Fikrim yok
4-Diş teli estetik görünür mü?	Evet	Hayır	Fikrim yok
5-Görünmeyen diş teli (lingual ortodonti) hakkında bilginiz var mıdır?	Evet	Hayır	Fikrim yok
6-18 yaşından sonra diş teli ile dişler düzeltilebilir mi?	Evet	Hayır	Fikrim yok

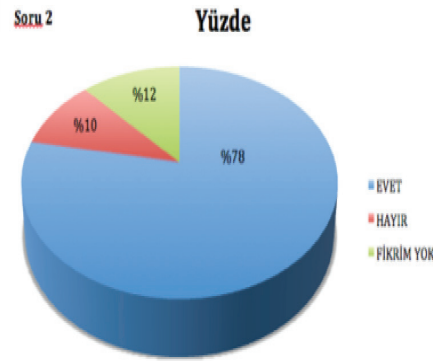
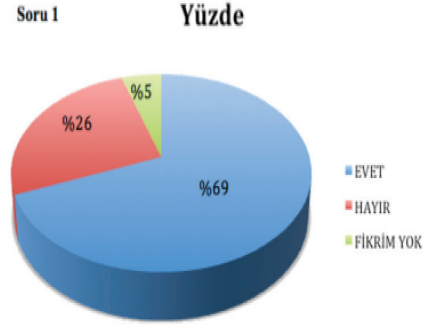
BULGULAR

Sosyo-demografik bulgular

Çalışmaya 18-21 yaş grubu arasında bireyler katılmıştır ve bireylerin ortalama yaşı $20\pm 1,54$ yıl olarak bulunmuştur. Katılımcıların hepsi bekar ve %59,1'i (n=71) kadın, %40,8'i (n=49) erkekti. Tüm katılımcılar diş hekimliği 1. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktaydı.

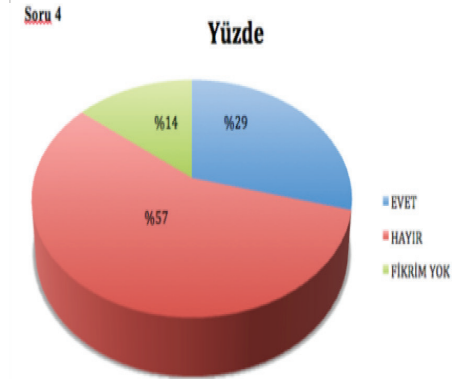
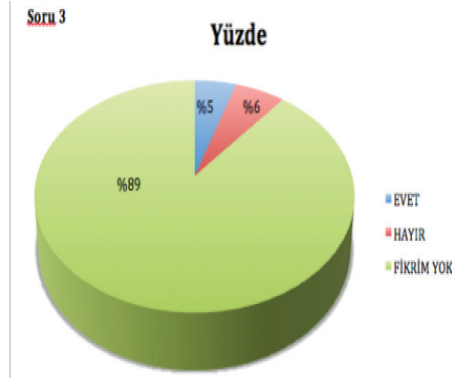
Çalışmaya katılan bireylerin çoğunluğu diş ve çene bozukluklarının kişinin görüntüsünü etkileyeceğini söylemişlerdir (%69). (Şekil 1)

Diş veya çene bozukluklarının kişinin kendine olan güvenini etkileyeceğini söyleyenler çoğunluktadır (%78). (Şekil 1)

Diş veya çene bozukluklarında kişinin hayat kalitesinin etkilenip etkilenmeyeceğine bireylerin çoğunluğu “fikrim yok” yanıtını vermişlerdir (%89). (Şekil 2)

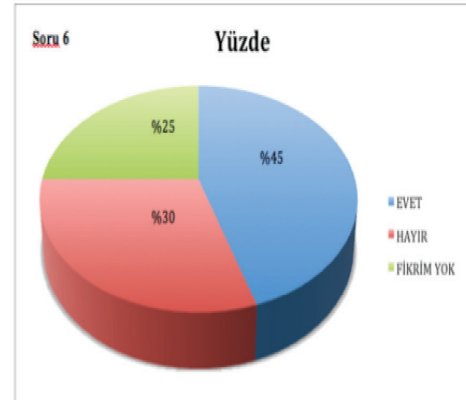
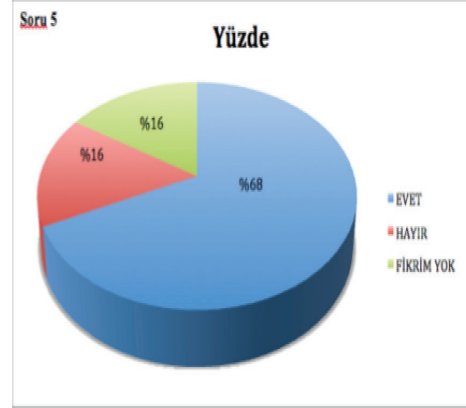
Diş telinin estetik görünüşüne çoğunluk hayır cevabını vermiştir (%56). (Şekil 2)

Ankete katılanların çoğunluğu lingual ortodonti kavramını bildiklerini belirtmişlerdir (%68). (Şekil 3)

Dişlerin 18 yaşından sonra ortodonti tedavisi ile düzelebileceğini

düşünenlerin sayısı çalışmaya katılanların yarısından azdır (%45). (Şekil 3)

TARTIŞMA

Çalışmaya daha önce ortodontik tedavi veya ortodonti dersi görmemiş bireylerin dahil edilmesi sayesinde başlangıç bilgi (bilmiş) düzeyi ölçülmesi mümkün olmuştur. Çalışmamızda çoğu birey diş ve çenelere ait problemlerin kişinin görünümünü etkileyeceğini düşündüklerini bildirmiştir, elde edilen bu bulgu daha önce yapılan çalışmalar ile uyumludur.^{3,11,12}

Maloklüzyon; çiğneme, yutkunma, konuşma gibi fonksiyonel unsurları etkileyebildiği gibi estetik olarak da yüz görünümünü etkilediği ve bundan dolayı fiziksel görünüm etkilendiği için, bireylerin psikososyal durumu üzerinde de etkili olabilmektedir. Ağız bölgesinde meydana gelen problemler kişilerin fizyolojik durumunu etkileyebildiği gibi, psikolojik durumlarını ve sosyal hayatlarını da etkiler. Kişinin tüm bu unsurları kapsayan tam iyilik hali ağız sağlığı ile ilgili yaşam kalitesini tanımlar. Bu nedenle oral bölgede oluşacak herhangi bir problem kişilerin kendine güvenini etkilemektedir.^{13,14}

Çalışmamıza katılan bireylerin çoğunluğu kendine güven ile maloklüzyon arasındaki ilişki bulunduğunu değerlendirmişlerdir ancak anket katılımcılarının büyük çoğunluğu ortodontik tedavi ile yaşam kalitesi arasındaki bağ üzerine fikirlerinin olmadığını belirtmişlerdir. Oysa ki, maloklüzyon yaşam kalitesi üzerinde olumsuz bir etkiye sahiptir¹⁵⁻²⁰ ve ortodontik tedavi bireylerin sosyal hayatlarında hissettikleri yetersizlik duygusunu ortadan kaldırdığı için yaşam kalitesi üzerinde olumlu büyük bir etkisi vardır.⁴

Buradaki eksikliğin yaşam

kalitesi kavramının üniversite öncesi dönemde bireylere aktarılamamasından kaynaklanmış olabileceği düşüncesindeyiz. Daha önce yapılan çalışmalar ortodontik tedavi sayesinde estetik, fonksiyon ve fonasyon problemlerinin giderildiğini belirtmişlerdir ve ayrıca ortodontik tedavi ile maloklüzyonun tedavi edilmesinin bireylerin yaşam kalitesi üzerinde olumlu yönde etkili olduğunu bildirmişlerdir.^{4,12,21}

Bireylere ortodontik tedavi için kullanılan sabit ortodontik tedavi aygıtlarının estetik özelliklerini değerlendirmeleri ile ilgili sorulan soruya bu aygıtların estetik görünmediğini bildiren bireyler çoğunluktadır. Erişkin yaş grubundaki bireylerde ortodontik tedavi aygıtlarının görünümü ile ilgili yapılan çalışmalarda benzer sonuçlar elde edilmiştir. Maloklüzyonu bulunan erişkin bireylerin ortodontik tedaviden özellikle kaçınma nedenlerinden biri de bu estetik olmayan görüntüdür.²²

Sabit ortodontik tedavi aygıtları dişlerin labial kısmına uygulanabileceği gibi (labial ortodonti) dişlerin dil yüzeyine bakan kısımlarına da (lingual ortodonti) uygulanabilmektedir. Gerek labial kısımdan uygulanan estetik braketer

gerekse lingual kısımdan uygulanan lingual braketler ile estetik bir ortodonti tedavisi gerçekleştirmek mümkündür.²³ Bu çalışmada katılımcılara, lingual ortodontik tedavinin varlığı hakkında bilgileri olup olmadığı ile ilgili soruya verilen yanıt çoğunluğun lingual ortodontiyi bildiği yönünde olmuştur.

Toplumdaki genel kanı erişkin bireylerde ortodontik tedavinin zor olacağı veya hiç gerçekleşmeyeceği yönündedir. Bu bulgumuz literatürde 20’li yaşlardaki bireylerin ortodontik tedaviye yüksek oranda (%63,2) ilgili olduğunu gösteren çalışma ile uyumlu bulunmamıştır.²⁴ Özellikle 18 yaşını aşmış bireylerde ortodontik tedavinin yapılabilirliği konusunda bilgi eksikliği bulunmaktadır. Bu nedenle anket katılımcılarına sorduğumuz bu soruya çok büyük oranda “fikrim yok” yanıtını almış bulunmaktayız.

SONUÇ

Çalışmaya katılan bireylerin çoğunluğu; ortodontik problemlerin kişilerin görünümü ve kendine olan güvenlerini etkilediğini doğru değerlendirmiştir ancak yaşam kalitesi ile ilgili bağı kuramamışlardır.

Çoğunluğu ortodontik aygıtları estetik bulmadıklarını ifade

etmişlerdir.

Lingual ortodontik tedavi varlığından haberdar olan bireyler çoğunluktadır ancak çoğunluğun erişkin yaşta ortodontik tedavi yapılabilirliği hakkında bilgilerinde eksiklik mevcuttur.

Ortodonti hakkında toplumda daha fazla bilgilendirme yapılması gereklidir.

Farklı sınıf seviyesinde bulunan diş hekimliği öğrencilerinin ortodontik tedavi hakkındaki bilgileri düzey ölçücü çalışmalar ile gerçekleştirilmesi sayesinde kanıta dayalı çalışmalar gerçekleştirmek mümkün olacaktır.

Çıkar çatışması: Yazarların çıkar çatışması yoktur.

Teşekkür: Yok.

KAYNAKLAR

1-Richards MR et al. Contribution of malocclusion and female facial attractiveness to smile esthetics evaluated by eye tracking. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2015; 147(4): 472-482.

2-Diklić D, Sever EK, Galić N, Spajić J, Prskalo K. Attitudes of Students of Different Schools of University of Zagreb on Tooth Bleaching. *Acta Stomatol Croat.*

- 2016 Dec;50(4):301-309. doi: 10.15644/asc50/4/3.
- 3- KO Adegbite, BO Ogunbanjo, OA Ajisafe, and AA Adeniyil Knowledge of Orthodontics as a Dental Specialty: A Preliminary Survey among LASUCOM Students *Ann Med Health Sci Res.* 2012 Jan-Jun; 2(1): 14–18.
- 4-Chen M, Wang DW, Wu LP. Fixed orthodontic appliance therapy and its impact on oral health-related quality of life in Chinese patients. *Angle Orthod.* 2010;80(1):49-55.
- 5-Klages U, Bruckner A, Guld Y, Zentner A. Dental esthetics, orthodontic treatment, and oral health attitudes in young adults. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2005;128(4):442-449.
- 6-Liu Z, McGrath C, Hägg U. The impact of malocclusion/orthodontic treatment need on the quality of life: a systematic review. *Angle Orthod.* 2009;79(3):585-591.
- 7- Pandey M, Singh J, Mangal G, Yadav P. Evaluation of awareness regarding orthodontic procedures among a group of preadolescents in a cross-sectional study. *J Int Soc Prev Community Dent.* 2014 Jan-Apr; 4(1): 44–47.
- 8-Prabhakar RR, Saravanan R, Karthikeyan MK, Vishnuchandran C, Sudeepthi. Prevalence of malocclusion and need for early orthodontic treatment in children. *J Clin Diagn Res.* 2014 May;8(5):ZC60-1.
- 9-Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme: Klasik test Teorisi ve Uygulaması.* ÖSYM Yayınları, Ankara.
- 10- Ertürk, S. (2013). *Eğitimde “Program” Geliştirme.* Edge Akademi.
- 11-Salzman JD. Patient cooperation and assessment. *Br Dent J.* 1973;134:91–94.
- 12-Albino JE, Lawrence SD, Tedesc Life: a systematic review. *Journal of Oral Science.* 2006;48:1-7.
- 15-de Oliveira CM, Sheiham A. The relationship between normative orthodontic treatment need and oral health-related quality of life. *Community Dent Oral Epidemiol.* 2003;31(6):426-36.
- 16- de Oliveira CM, Sheiham A. Orthodontic treatment and its impact on oral health related quality of life in Brazilian adolescents. *J Orthod.* 2004;31(1):20-27.
- 17- Gherunpong S, Tsakos G, Sheiham A. A socio-dental approach to assessing children’s orthodontic needs. *Eur J Orthod.*

2006;28(4):393-399.

18-Marques LS, Ramos-Jorge ML, Paiva SM, Pordeus IA. Malocclusion: esthetic impact and quality of life among Brazilian schoolchildren. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2006;129(3):424-427.

19-Feu D, de Oliveira BH, Almeida MAO, Kiyak HA, Miguel JAM. Oral health-related quality of life and orthodontic treatment seeking. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2010;138(2):152-159.

20-Liu Z, McGrath C, Hägg U. The impact of malocclusion/orthodontic treatment need on the quality of life: a systematic review. *Angle Orthod.* 2009;79(3):585-591.

21-Feldmann I, List T, John MT, Bondemark L. Reliability of a questionnaire assessing experiences

of adolescents in orthodontic treatment. *Angle Orthod.* 2007;77:311-317.

22-Fonseca LM, Araújo TM, Santos AR, Faber J. Impact of metal and ceramic fixed orthodontic appliances on judgments of beauty and other face-related attributes. *Am J Orthod Dentofacial Orthop.* 2014 Feb;145(2):203-6.

23-Papageorgiou SN, Gözl L, Jäger A, Eliades T, Bourauel C. Lingual vs. labial fixed orthodontic appliances: systematic review and meta-analysis of treatment effects. *Eur J Oral Sci.* 2016 Apr;124(2):105-18.

24-Kim Y. Study on the perception of orthodontic treatment according to age: A questionnaire survey. *Korean J Orthod.* 2017 Jul;47(4):215-221.